

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta  
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön  
meriympäristöpolitiikan puitteista (*meristrategiadirektiivi*)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti  
lähetetään Eduskunnalle Euroopan yhteisöjen  
komission 24 lokakuuta 2005 tekemä ehdo-

tus Euroopan parlamentin ja neuvoston di-  
rektiiviksi yhteisön meriympäristöpolitiikan  
puitteista sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2006

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam

Hallitusneuvos Ulla Kaarikivi-Laine

**YMPÄRISTÖMINISTERIÖ**

Hallitusneuvos  
Ulla Kaarikivi-Laine

**MUISTIO**

18.12.2006

**EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI YHTEISÖN MERIYMPÄRISTÖPOLITIIKAN PUITTEISTA****1. Yleistä**

Euroopan yhteisöjen komissio antoi 24 b-kakuuta 2005 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisöjen meriympäristöpolitiikan puitteista (KOM(2005) 505 lopullinen).

Direktiiviehdotuksen oikeusperusta on EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohta. Ehdotus käsitellään perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätystä yhteispäätösmenettelyssä.

**2. Direktiiviehdotuksen pääasiallinen sisältö ja tavoite**

Ehdotuksen tarkoituksena on luoda puitteet meriympäristön jatkuvalle suojelulle ja säilyttämiselle ja tilan huononemisen ehkäisemiselle sekä viime kädessä meriympäristön hyvän tilan saavuttamiselle vuoteen 2021 mennessä.

Direktiiviä sovellettaisiin niillä merialueilla, jotka ulottuvat jäsenvaltioiden sisävesien ulkorajan määrittävästä perusviivasta merelle päin sen alueen ulkorajaan saakka, jolla jäsenvaltio harjoittaa lainkäyttövaltaa.

Ehdotuksen mukaisesti jäsenvaltioiden tulee laatia ja toimeenpanna merialueillaan meristrategioita ja niihin sisältyviä toimenpideohjelmiä meriympäristön tilan suojelemiseksi ja säilyttämiseksi. Lisäksi direktiivi edellyttäisi jäsenmaiden, joilla on merivesiä samalla merialueella, koordinoimaan toimiaan. Tämän tulisi tapahtua olemassa olevien kyseistä merialuetta koskevien institutionaalisten rakenteiden puitteissa. Lisäksi jäsenmaiden tulisi pyrkiä koordinoimaan toimensa niiden EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, joilla on merivesiä samalla merialueella.

Meristrategioita valmisteltaessa jäsenvaltioiden tulisi suorittaa merivesiensä ominaisuuksia ja nykyistä tilaa koskeva alkuarviointi sisältäen nykyistä tilaa koskevan analyysin sekä määrittellä merkittävimmät vesien ominaisuuksiin ja ympäristön tilaan kohdistuvat paineet ja vaikutukset. Lisäksi tulisi analysoida vesien käyttöä taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta ja koota arvio kustannuksista, jotka johtuvat meriympäristön tilan huonontumisesta.

Jäsenvaltioiden tulisi määrittää merialueidensa osalta ympäristön hyvän tilan kuvaajat, asettaa merivesilleen merivesien ominaisuuksia, nykyistä tilaa, paineita, vaikutuksia, käyttöä ja huonon tilan kustannuksia koskevan analyysin perusteella kattavat ympäristön hyvää tilaa ilmentävät tilatavoitteet sekä laatia ja toteuttaa koordinoitua seurantaohjelmia merivesien tilan jatkuvaksi arvioimiseksi.

Valmisteluvaiheen jälkeen jäsenvaltioiden tulisi määrittää toteutettavat toimenpiteet ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi kaikilla niille kuuluvilla merivesillä direktiivin soveltamisalalla ja yhdistää suunnitellut toimenpiteet toimenpideohjelmaksi.

**3. Direktiiviehdotuksen vaikutukset****3.1. Vaikutukset Suomen lainsäädäntöön**

Ehdotuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia Suomen lainsäädäntöön, sillä se sisältää pääasiassa muita kuin lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Ehdotus sisältää pääasiallisesti määräyksiä viranomaisten tehtävistä. Ehdotus saattaa kuitenkin aiheuttaa muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, koska sillä on läheinen yhteys vesienhoidon järjestämi-

sestä annetun lain (1299/2004) mukaisiin suunnittelujärjestelmiin, ympäristönsuojelulakiin (86/2000), vesienhoidon järjestämisestä annettuun asetukseen (1040/2006), merensuojelulakiin (1415/1994) ja talousvyöhykelakiin (1058/2004).

### 3.2. Taloudelliset vaikutukset

Valtioneuvosto hyväksyi vuonna 2002 periaatepäätöksen toimista Itämeren tilan parantamiseksi ja meriluonnon suojelemiseksi (Suomen Itämeren suojeluohjelma). Ohjelman toteuttamiseksi laadittiin Itämeren ja sisävesien suojelun toimenpideohjelma, jonka ympäristöministeriö hyväksyi päätöksellään 1.6.2005. Sekä Itämeren suojeluohjelma että siihen liittyvä toimenpideohjelma sisältävät tavoitteita ja toimia, jotka edistäisivät ehdotetun meristrategiadirektiivin toimeenpanoa. Valtioneuvosto on hyväksynyt marraskuussa 2006 vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015- ohjelman, jolla linjataan vesiensuojelun uudet valtakunnalliset tavoitteet. Nämä tavoitteet tarkentuvat ja kohdentuvat vesienhoitolain mukaisessa vesienhoidon aluekohtaisessa suunnittelussa. Myös vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMU, jonka tavoitteena on tuottaa vuosina 2004-2010 tietoa vedenalaisten luontotyyppien ja lajien monimuotoisuudesta, parantaa Suomen edellytyksiä toimeenpanna ehdotuksen mukainen direktiivi.

Suomi on osallistunut aktiivisesti Itämeren suojelukomission HELCOM:in puitteissa toteutettuun Itämeren meriympäristön suojelutyöhön ja toteuttanut HELCOM:in edellyttämiä samoin kuin kansallisia seuranta- ja arviointiohjelmia. Meristrategiadirektiivin edellyttämää meriympäristön seurantaa ja arviointia toteutetaan pitkälti jo nyt. Direktiiviehdotuksen vaikutukset meriluonnon monimuotoisuuden seurantaan ja tilanarviointeihin tulee kuitenkin vielä täsmentää direktiivin lopullisen sisällön selvittyä. HELCOM:ssa valmisteltava Itämeren toimintaohjelma, jonka on määrä alkaa vuonna 2007, muodostaisi pohjan direktiivin koordinoitulle toimeenpanolle Itämeren alueella.

Taloudelliset vaikutukset riippuvat pitkälti siitä kuinka laajoiksi raportointi-, seuranta- ja tilanarviointitoimenpiteet, samoin kuin toi-

mintaohjelmat muodostuisivat ja missä määrin edellä mainittujen ohjelmien puitteissa tuotettavaa materiaalia olisi mahdollista käyttää. Kustannukset täsmentyisivät vasta toimeenpanovaiheessa. Meriympäristön tilan paranemisella Suomen merialueella voi kuitenkin arvioida olevan myönteisiä taloudellisia vaikutuksia, jotka tasapainottaisivat ympäristön tilan parantamisesta aiheutuneita kustannuksia.

### 4. Toisten jäsenvaltioiden kannat

Direktiiviehdotuksella on jäsenmaiden laaja tuki. Neuvotteluissa on kuitenkin esitetty eräviä kantoja direktiivin yksittäisistä asioista kuten direktiivin yleisestä tavoitetasosta ja sitovuudesta, direktiivin soveltamisalasta, sisämaavaltioiden velvoitteista, ympäristön hyvän tilan määritelmästä ja sen kuvaajista, komission roolista sekä komitologia menettelystä. Suomen kansallinen kanta tuli hyvin huomioituksi puheenjohtajan ominaisuudessa laaditussa kompromissiehdotuksessa poliittiseksi yhteisymmärrykseksi direktiivistä neuvostossa.

### 5. Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely EU:ssa

Asiaa on käsitelty EU-asioiden komitean ympäristöjaoston laajassa kokoonpanossa suullisesti 27.2.2006, 6.10.2006 ja 1.12.2006 sekä jaoston kirjallisessa menettelyssä 7.4.2006.

Komissio esitteli ehdotuksensa meriympäristöstrategiaksi ja direktiiviksi yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista neuvoston ympäristötyöryhmän kokouksessa marraskuussa 2005. Ehdotusten käsittelyä jatkettiin Suomen tuella Itävallan puheenjohtajuuskaudella kahdessa työryhmäkokouksessa. Suomen puheenjohtajuuskaudella esityksistä neuvoteltiin kymmenessä työryhmän kokouksessa. Direktiiviehdotuksen poliittinen suuntaviivakeskustelu neuvostossa käytiin 23.10.2006. Ympäristöneuvosto hyväksyi poliittisen yhteisymmärryksen 18.12.2006.

### 6. Valtioneuvoston alustava kanta

Suomi on kannattanut yleisesti komission

ehdotusta meristrategiadirektiiviksi ja 18.12.2006 neuvostossa poliittisen yhteisymmärryksen saavuttanutta puheenjohtajan kompromissiehdotusta. Direktiivi täydentäisi Suomen kansallisia ja jo olemassa olevia mertensuojelutoimenpiteitä, Itämeren suoje-  
luohjelmaa sekä siihen liittyvää Itämeren ja

sisävesien suojelun toimenpideohjelmaa. Lisäksi meristrategiadirektiivi osaltaan täy-  
dentää ja korostaa alueellisten mertensuoje-  
lusopimusten kuten Itämeren suojelusopi-  
muksen toimeenpanoa ja yhteistyötä EU:n  
ulkopuolisten maiden, kuten Venäjän kanssa.